

MOJA SLOVENIJA

Osrednja revija za Slovence zunaj meja domovine • Maj 2013 • letnik VI • številka 4

GLOBALNA SLOVENIJA:

NAJMANJŠA, A NAJBOLJ
MEDNARODNA UNIVERZA
V SLOVENIJI

GOSPODARSKO POVEZOVANJE:

ZGLEDEN PRIMER
MEDNARODNEGA GOSPODARSKEGA
POVEZOVANJA V IDRIJI

SLOVENSKA KUHINJA:

DOMAČA MAKOVA POTICA
ALI KAČJE GNEZDO

TINA KOMEL, MINISTRICA

»MOJE DELO BO TEMELJILO NA UKINJANJU IDEOLOŠKIH RAZLIK«

WWW.MOJASLOVENIJA.NET

KORISTNI NASLOVI

I. PRIDOBITEV državljanstva

Ministrstvo za notranje zadeve

Spletna stran: www.mnz.gov.si

Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo

Urad za upravne notranje zadeve in naturalizacijo

Telefon: 00386 1 428 46 37

E-pošta: dunzmn.mnz@gov.si

II. Potni listi in vozniška dovoljenja

a) Potni listi

Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo

Urad za upravne notranje zadeve in naturalizacijo

Sektor za registracijo prebivalstva in javne listine

Telefon: 00386 1 428 49 61

E-pošta: dunzmn.mnz@gov.si

b) Vozniška dovoljenja

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor

Spletna stran: www.mzip.gov.si

Telefon: 00386 1 478 80 00

E-pošta: gp.mzip@gov.si

III. Zaposlovanje

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

Spletna stran: www.ess.gov.si

Telefon: kontaktni center 080 20 55

E-pošta: info@ess.gov.si

Info točka za tujce

Slovenska cesta 55, Ljubljana

Spletna stran: www.info-tujci.si, www.ess.gov.si/tujci

Telefon: 00386 1 472 64 60

Mobilni telefon: 00386 41 659 228

E-pošta: info-tujci@ess.gov.si, tujci@ess.gov.si

IV. Seznam ministrstev Sloveniji in povezava na njihove spletne strani

Spletna stran: www.vlada.si

V. Reševanje stanovanjskega vprašanja

Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad

Telefon: 00386 1 4710 500

E-pošta: ssrsinfo@stanovanjskisklad-rs.si

VI. Izobraževanje

a) Vrednotenje izobraževanja

ENIC-NARIC center Slovenija

Kotnikova 38, Ljubljana

Tel.: +386(0)1 478 47 45

Faks: +386(0)1 478 47 19

E-pošta: enicnaric-slovenia.mvzt@gov.si

Spletna stran: www.enic-naric.net

1. Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

(opravlja naloge, ki zadevajo položaj slovenskih rojakov v zamejstvu in po svetu, njihovo kulturno, prosvetno in gospodarsko povezovanje z matično državo, informiranje, svetovanje in pomoč glede pravne zaščite)

Spletna stran: www.uszs.gov.si

Naslov: Komenskega 11, 1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 230 80 00

Faks: +386 (0)1 230 80 17, Elektronski naslov: urad.slovinci@gov.si

2. Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Naslov: Državni zbor, Šubičeva cesta 4, 1000 Ljubljana

Telefon: +386(0)14789938, Elektronska pošta: tomislav.malnaric@dz-rs.si

3. Svetovni slovenski kongres

(organizacija, ki povezuje matične, zamejske, zdomske in izseljenske Slovence)

Spletna stran: www.slokongres.com

Naslov: Cankarjeva 1/IV, 1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 242 85 50

Faks: +386 (0)1 242 85 58; Elektronski naslov: ssk.up@eunet.si

4. Izseljensko društvo Slovenija v svetu

(združenje Slovencev iz domovine in sveta, katerega poglavitna naloga je povezovanje vseh Slovencev z matično domovino, preučevanje izseljenske problematike in reševanje vsestranskih potreb, zlasti na področju šolstva, kulture, kulturne dediščine, športa in urejanja dokumentov)

Spletna stran: www.drustvo-svs.si

Naslov: Štula 23, 1210 Ljubljana-Šentvid, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 512-89-20, faks: +386 (0)1 512-89-25

Elektronski naslov: drustvo.svs@guest.arnes.si

5. Slovenska izseljenska matica

(združenje, ki skrbi za Slovence po svetu in pospešuje njihove stike z domovino)

Spletna stran: www.zdruzenje-sim.si

Naslov: Cankarjeva 1/II, 1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 241 02 80

Faks: +386 (0)1 425 16 73, Elektronski naslov: sim@zdruzenje-sim.si

6. Rafaelova družba

(cerkvena ustanova Slovenske škofovske konference za pomoč slovenskim izseljencem in zdomcem pri gojitvi njihovega slovenstva in katolištva; povezana je z Zvezo slovenskih izseljenskih duhovnikov in pastoralnih sodelavcev v Evropi in z drugimi slovenskimi župnijami in ustanovami po svetu); www.rkc.si/rafaelova-druzba

Naslov: Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana, Slovenija

Telefon: +386 (0)1 438 30 50

Faks: +386 (0)1 438 30 55

Elektronski naslov: rafaelova.druzba@siol.net

ŠE VEČ MOJE SLOVENIJE!

Dragi rojaki,

Hvaležni smo, da lahko pripravljamo vsebine za tako pomemben del Slovencev, ki domovini toliko dajejo, pa čeprav živijo daleč stran. Zato bi radi tudi mi pripomogli, da bi vas in vaše občinstvo naše novice dosegle v čim večji meri. Ponujamo vam možnost, da vso vsebino, ki jo pripravljamo za revijo Moja Slovenija, objavite tudi v vašem mediju. Če vas sodelovanje zanima, vam ni treba storiti nič drugega, kot da sporočite, kaj pričakujete od nas: Članke oziroma revijo v pdf obliki, fotografije v jpg. formatu, dokumente v wordovih dokumentih ... Edina vaša »obveznost« je, da v vaši tiskani izdaji oziroma radijski oddaji ali spletni izdaji navedete, da ste gradivo prejeli iz uredništva revije Moja Slovenija.

Zavedamo se, da vsi delamo s srcem za naše ljudi. Zato si želimo, da bi dobre vsebine dosegle čim več bralcev, poslušalcev in spletnih uporabnikov. Za več informacij ali dogovor pišite na urednistvo@mojaslovenija.net

vaša urednica, Karolina Vrtačnik

ČUSTVA IN POSEL

Za časa slovenskega osamosvajanja ter mednarodnega uveljavljanja je bilo povezovanje s slovenskimi podjetniki zunaj meja Slovenije deležno posebne pozornosti, ki je nato zbledela in šele v zadnjem obdobju, ko se svet in Slovenija spopadata z gospodarsko in socialno krizo, so se zanimanje in dejavnosti v tej smeri spet močno povečali.

Če je bila prioriteta prvih slovenskih čezmejnih navez predvsem pomoč novi, politično in gospodarsko še neuveljavljeni državi, pa mora biti danes smisel takšnega povezovanja predvsem partnerski odnosi. Podjetniki slovenskega rodu in prijatelji Slovenije zunaj njenih meja, morajo vedeti, da so v Sloveniji dobrodošli, da jih tu čakajo zanesljivi, izobraženi, delavni, visoko produktivni poslovni partnerji.

V tem smislu sicer čaka tudi slovenske državne organe še veliko dela v smeri premagovanja birokratskih in drugih sistemskih ovir, pa vendar - naj bo tudi konferenca z več kot 75 udeleženci, ki smo jo pred kratkim izpeljali v Idriji in Cerknem, znamenje dobre volje, namig, da se država - in z njo naš Urad - trudi tudi v tej smeri.

Pravijo sicer, da v poslu ni prostora za čustva, pa vendar naj bodo prav ta čustva izhodišče za iskanje novih, čisto racionalnih in, če hočete, profitabilnih poslovnih povezav.

S tem bosta dosežena dva cilja, ki si jih je v svojih dejavnostih na področju gospodarskega povezovanja s Slovenci zunaj Slovenije zadal naš Urad: domačim podjetjem v času ekonomske krize odpreti novo, recimo temu »mednarodno-slovensko« obzorje, Slovincem iz zamejstva in zdomstva pa ob poslovnem interesu pokazati, da je mogoče vezi z matično domovino ali državo gojiti tudi skozi posel.

Dr. Zvone Žigon
Sekretar na Uradu Vlade za Slovence
v zamejstvu in po svetu

Zgodba z naslovnice

Član najbolj znanega slovenskega simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije je tudi Robert Prednik, ki je del študijske poti igranja na rog opravil v avstrijskem mestu glasbe Salzburg.

MOJA SLOVENIJA

Revija izhaja vsak mesec in je osrednja revija za Slovence, ki živijo zunaj meja svoje domovine.

Izdajatelj:
O MEDIA d.o.o.

Uredništvo:
Brnčičeva 13,
1000 Ljubljana, Slovenija,
Tel: +386 1 5653416,
urednistvo@mojaslovenija.net

Spletna stran:
www.MojaSlovenija.net

Odgovorna urednica:
Karolina Vrtačnik

Lektorica:
Loti Kos

Oblikovanje in prelom:
Atree, d.o.o.

V rubrikah Izseljensko društvo Slovenija v svetu, Rafaelova družba, Svetovni slovenski kongres, Združenje Slovenska izseljenska matica, Pisali ste nam stališče avtorja oziroma organizacije ne izraža nujno tudi mnenja uredništva ali Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Revija je brezplačna in jo sofinancira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Revija je brezplačno dosegljiva na izseljeniških in zamejskih organizacijah po svetu. Posamični naročniki plačajo stroške pošiljanja. Revija je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo, pod zaporedno številko 1006. ISSN 1854-4061 Revija je darilo Republike Slovenije.

Urad Vlade Republike Slovenije za
Slovence v zamejstvu in po svetu

KAZALO

8	INTERVJU
12	GLOBALNA SLOVENIJA
16	GOSPODARSKO POVEZOVANJE
18	POVRATNIKI
20	NA OBISKU PRI ROJAKIH
22	NOVICE IZ SVETA IN DOMOVINE
25	SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES
26	SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
27	SLOVENIJA V SVETU
28	RAFAELOVA DRUŽBA
29	URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU
30	SLOVENC V AVSTRIJI
31	SLOVENC NA MADŽARSKEM
32	SLOVENC V ITALIJI
33	SLOVENC NA HRVAŠKEM
34	IZ ŽIVLJENJA Cerkve
35	KNJIŽNA POLICA
36	NAUČIMO SE SLOVENŠČINE
38	NA MLADIH SVET STOJI
40	VELIKI SLOVENC
42	SLOVENSKE DOMAČIJE
44	SLOVENSKA KUHINJA
46	UPRAVNI POSTOPKI
47	KRIŽANKA

SLOVENSKA KUHINJA

Domača makova potica ali kačje gnezdo

Potica je nujna spremljevalka vseh velikih praznikov na Slovenskem. Zato je Sonja Kokalj iz aktiva žena Plamen iz Dolskega posebej za bralce Moje Slovenije spekla res posebno potico, pri kateri makov nadev oblikuje posamezne kolobarje v obliki kačjih gnezd, kar je posebnost tudi med poticami, ki jih pečejo gospodinje širom po Sloveniji.

SLOVENIAN CUISINE

Homemade poppy seed roll or serpent's nest

Potica is a dessert that has to be a part of every important holiday in Slovenia. That is why Sonja Kokalj, a member of the Dolsko wives association named Plamen, baked a really special potica especially for the readers of Moja Slovenija. This potica has a poppy seed filling that creates separate rings in the shape of a serpent's nest, which makes it distinguishable from any other type of potica baked by housewives around Slovenia.

COCINA ESLOVENA

Típica potica de amapola o nido de víboras

La potica es el elemento infaltable de todo festejo esloveno importante. Por tal motivo, Sonja Kokalj, integrante del grupo Plamen de Dolsko, ha preparado una potica especial para los lectores de Moja Slovenija, en la cual el relleno de amapola forma círculos como si fueran nidos de víbora, convirtiéndola en una especialidad entre las poticas que preparan las amas de casa por toda Eslovenia.

INTERVJU: TINA KOMEL, MINISTRICA ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

»Moje delo bo temeljilo na ukinjanju ideoloških razlik«

Kako je gospa Tina Komel postala ministrica? »Zelo podobno kot poslanka,« pravi Komeljeva: »Nisem pričakovala, da bi kdo pomislil name, čeprav sem bila podpredsednica Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. A takoj, ko so mi ponudili položaj, je moje ime že zaokrožilo po medijih in rekla sem si, da gre za življenjsko priložnost. Sedaj ko sem ministrica mi moja multikulturalnost zelo pomaga do boljšega razumevanja položaja manjšin. Takoj ko sva z mojo predhodnico gospo Novakovo opravili primopredajo, sem zavihala rokave in šla spoznat ljudi.«

INTERVIEW: TINA KOMEL, MINISTER FOR SLOVENIANS ABROAD

»My work will focus on overcoming ideological differences«

How did Ms. Tina Komel become a minister? "It was very similar to becoming a deputy," said Komel. "I did not expect anybody to suggest me although I was vice chairman of the Commission for Relations with Slovenians in Neighboring and Other Countries. But as soon as the position was proposed to me, my name started appearing in the media and I said to myself this was a chance of a lifetime. Now that I am a minister, my multicultural background helps me understand the position of minorities better. After I took over the position from Ms. Novak, I immediately got down to work and went to meet people."

ENTREVISTA: TINA KOMEL, MINISTRA PARA LOS ESLOVENOS EN EL MUNDO

»Mi trabajo se basará en la eliminación de las diferencias ideológicas«

¿Cómo fue elegida la sra. Tina Komel para ministra? »De manera similar como fui elegida diputada« dice la sra. Komel. »No imaginé que alguien pensara en mí como candidata, si bien fui vicepresidenta de la comisión parlamentaria para los eslovenos en el mundo. Pero apenas me ofrecieron el puesto de ministra, mi nombre empezó a circular por los medios de difusión y me dije a mí misma: ésta es la oportunidad de mi vida. Ahora que soy ministra, mi multiculturalismo me ayuda a entender mejor la situación de las minorías. Apenas recibí el ministerio de manos de mi antecesora la sra. Novak puse manos a la obra y me fui a conocer a la gente.«

VELIKI SLOVENCİ: FERDINAND AVGUŠTIN

Znanstvenik in mandarin na Kitajskem dvoru

Upravitelju kranjskega deželnega glavarstva, prisedniku (sodnik v sodnem zboru) deželne in dvorne pravde na Kranjskem in članu Dizmove bratovščine Janezu Ferdinandu Hallerju plemenitemu Hallersteinu in njegovi ženi baronici Mariji Suzani Elizabeti Erberg se je 27. avgusta 1703 v Ljubljani rodil sin Ferdinand Avguštin. Za njim še danes vlada izredno zanimanje celo v Ameriki, Švici, Rusiji in njegovi drugi domovini Kitajski.

GREAT SLOVENIANS: FERDINAND AVGUŠTIN

A scientist and a mandarin at the Chinese court

Nobleman Janez Ferdinand Haller Hallerstein, governor of the Carniola regional district and an assessor (assistant to a judge) for regional and court procedures in Carniola as well as a Societas unitorum member, and his wife, Baroness Marija Suzana Elizabeta Erberg, had a son. He was born in Ljubljana on 27 August 1703 and they named him Ferdinand Avguštin. Even today, there are numerous people interested in him in America, Switzerland, Russia and China, his second homeland.

GRANDES ESLOVENOS: FERDINAND AVGUŠTIN

Científico y mandarín en la corte china

Ferdinand Avguštin, cuya vida aún hoy sigue despertando un gran interés en América, Suiza, Rusia y en su segunda patria la China, nació en Ljubljana el 27 de agosto de 1703, siendo hijo del administrador de la región de Kranjska y juez en el consejo de justicia de las cortes de la región y miembro de la hermandad de Dizem, el noble Janez Ferdinand Haller Hallerstein y de su esposa, la baronesa María Susana Elizabeta Erberg.

8

40

MLADI: NA MLADIH SVET STOJI

Kakšna je mladina v Lanusu, na obrobju mesta Buenos Aires v Argentini?

Za Hladnikov dom – Društvo Slovenska vas v Lanusu – je značilno, da je bil eden prvih domov Slovencev povojne emigracije. Po mnogih desetletjih je dom še vedno središče dogajanja v slovenski skupnosti, v bližini doma stojijo cerkev, dom starejših občanov in precej individualnih hiš, kjer stanujejo Slovenci. Predstavnika mladine Magdalena Jerman in Martin Sušnik sta gonilna sila na področju kulture.

YOUNG PEOPLE: YOUNG PEOPLE ARE OUR FUTURE

What are young people like in Lanus on the outskirts of Buenos Aires in Argentina?

The Hladnik Center, home of the Slovenian Village in Lanus Association, is known for being one of the first centers for Slovenian post-war emigrants. After many decades, it remains the heart of the local Slovenian community – near the center, there is a church, a retirement home and many individual houses occupied by Slovenians. Magdalena Jerman and Martin Sušnik, representatives of young Slovenians, are the driving force behind cultural activities.

JOVENES: EL MUNDO DEPENDE DE LOS JOVENES

¿Cómo es la juventud de Lanús, en los suburbios de Buenos Aires en la Argentina?

El Hladnikov dom – Asociación Slovenska vas de Lanús – fue uno de los primeros centros eslovenos, fundados por la inmigración de la postguerra. Después de varios decenios sigue siendo uno de los centros activos de la colectividad eslovena. Próximos al »dom« están la iglesia, el hogar de ancianos y muchas casas habitadas por eslovenos. Magdalena Jerman y Martin Sušnik, representantes de la juventud, son los promotores de la cultura.

GLOBALNA SLOVENIJA: UNIVERZA V NOVI GORICI

Najmanjša, a najbolj mednarodna univerza v Sloveniji

Univerza, ki je tesno povezana z lokalnim gospodarstvom, predstavlja trajnostno podporo razvojnim naporom družbe; podjetjem pomaga osvojiti nove tehnologije, z znanjem mladim večja zaposljivost, z naročili podpira lokalno gospodarstvo, s kampusom revitalizira mesto, z uglednimi dosežki večja samozavest regije. Univerza v Novi Gorici je nedržavna, raziskovalna in študentom prijazna univerza, močno vpeta v mednarodno okolje.

GLOBAL SLOVENIA: UNIVERSITY OF NOVA GORICA

The smallest yet the most international university in Slovenia

Strongly connected with the local economy, the university offers sustainable support to development efforts of the society: it helps companies adopt new technologies, provides education for young people thus enhancing their employability and supports local companies by using their services. Furthermore, its campus revitalizes the city and its remarkable achievements boost regional confidence. University of Nova Gorica is a student-friendly, private research university with strong international ties.

ESLOVENIA GLOBALIZADA: UNIVERSIDAD DE NOVA GORICA

La menor universidad de Eslovenia pero, a la vez, la más internacional

La universidad de Nova Gorica está muy relacionada con las empresas locales y representa un apoyo constante al desarrollo de la sociedad local; ayuda a las empresas en la adquisición de nuevas tecnologías, con el conocimiento incrementa el empleo de los jóvenes y apoya las empresas locales, el campus revitaliza la ciudad y por medio de sus logros incrementa la autoestima de la región. La Universidad de Nova Gorica, que no es estatal, se dedica a la investigación, teniendo muy en cuenta a los estudiantes y está muy inmersa en el ámbito internacional.

SLOVENSKE DOMAČIJE**Škoparjeva hiša, muzej na prostem**

Škoparjeva hiša že nekaj desetletij ne stoji več tam, kjer je stala prvotno. Iz nekoč predmestnega (pre)dela Škofje Loke, iz Puštala, je bila prestavljena na z obzidjem obdani vrt ob škofjeloškem gradu. V gradu, kot je dobro znano, od leta 1939 domuje Loški muzej in tudi Škoparjeva hiša sedaj pravzaprav funkcionira kot muzejski eksponat. Zato je prav, da najprej na kratko predstavimo Loški muzej in Škofjo Loko.

SLOVENIAN HOMESTEADS**The Škopar homestead, an open-air museum**

The Škopar homestead does not stand where it originally did. Several decades ago, it was moved from Puštal, a formerly suburban area of Škofja Loka, to a walled garden next to the Škofja Loka castle. It is well known that the castle has been housing the Škofja Loka museum ever since 1939 and the Škopar homestead forms a part of it. That is why it is only right to begin with a presentation of Škofja Loka and the Škofja Loka museum.

CASA ESLOVENA**La casa de Škopar, museo al aire libre**

La casa de Škopar hace ya algunos decenios que no está situada en su lugar original. De Puštal, en los suburbios de Škofja Loka, fue trasladada al jardín amurallado que se encuentra junto al castillo de Škofja Loka. Desde el año 1939, el castillo es sede del Museo de Škofja Loka y la casa de Škopar también funciona como pieza de museo. Es por ello que comenzaremos presentando primero brevemente el museo y la ciudad de Škofja Loka.

UPRAVNI POSTOPKI**Priznavanje diplom in spričeval v Sloveniji**

Šolski sistemi se od države do države razlikujejo, prav tako se pojavljajo razlike v stopnjah izobraževanja in nazivih. Včasih je tako potrebno svoje znanje v posamezni državi ovrednotiti. Temu pa je namenjen ENIC-NARIC center, ki deluje v okviru Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Center zbira in posreduje informacije o slovenskem šolskem sistemu in tujih šolskih sistemih posameznih držav.

ADMINISTRATIVE PROCEDURES**Recognition of diplomas and qualifications in Slovenia**

School systems vary from country to country and there are differences in levels of education and titles. That is why it is sometimes necessary to assess our knowledge in a certain country. That is the purpose of ENIC-NARIC Center operating under the Ministry of Higher Education, Science and Technology. It collects and offers information on the Slovenian school system and school systems in foreign countries.

TRAMITES ADMINISTRATIVOS**Equivalencias de diplomas y estudios en Eslovenia**

Los sistemas de estudio difieren de país a país, así como también los niveles de estudio y títulos. A veces es necesario evaluar los conocimientos en los distintos países. A tal fin tenemos el centro ENIC-NARIC, ente del Ministerio de Educación, Ciencias y Tecnología. Este centro reúne y brinda información acerca del sistema de estudios esloveno y de los sistemas de otros países.

»Prvi obisk me je popeljal na dogodek ob 50-letnici dežele Furlanije Julijske krajine v Trstu.«

»Moje delo bo temeljilo na ukinjanju ideoloških razlik«

Spoštovana gospa ministrica, predlagam, da začneva pogovor z vašo osebno predstavitvijo. V slovenski politiki predstavljate nov obraz, zato ne bo odveč, če poveste kaj o sebi.

Obiskovala sem italijanske šole v Kopru, saj moje korenine segajo na obe strani meje. Odraščanje na dvojezičnem območju mi je omogočilo izbiro in vse od vrtca sem se vzporedno učila italijansko. Sprva sem študirala v Trstu, ko pa mi je 22-letni umrl oče, sem ga za nekaj časa opustila in pozneje nadaljevala na Višji poslovni šoli v Kopru. Kot študentka sem delala v Casinoju, v tem času sem opravila tudi izpit za krupjejo, pozneje na zdravstveni varovalnici Vzajemna, nato v Raiffeisen banki, kjer sme bila specializirana za mala in srednja podjetja. Nato pa so me družinski prijatelji vprašali, če bi sprejela kandidacijo na Listi Zorana Jankovića.

In ste se odločili.

Ja, zelo na hitro (smeh). Dali so mi eno uro časa za premislek in ker političnih izkušenj nisem imela, sem se težko odločila. Res da sem bila podpredsednica ene od italijanskih skupnosti na Obali, kar mi sedaj pride zelo prav, pa vendar ... Obrnila sem se po nasvet na družino. Čeprav sva z mamo po očetovi smrti ostali sami, pripadam tipični mediteranski družini, v kateri se odločitve sprejemajo skupaj. Sedaj že pokojna nona mi je dejala, da gre za izziv, ki bi ga bilo dobro sprejeti. V zmago Liste nisem dvomila, da bi pa lahko bila izvoljena jaz, ne, na to nisem računala in me je bilo odgovorne naloge poslanke sprva pošteno strah. A strah je pozitiven sopotnik, je pokazatelj odgovornosti.

Po drugi strani mi zelo pomaga, da sem komunikativna, da znam hitro vzpostaviti odnose in da nimam težav z nikomer ne glede na njegov politični predznak. Moja politična neobremenjenost je zame velik plus.

Kako pa ste postali ministrica?

Zelo podobno kot poslanka. Nisem pričakova-

la, da bi kdo pomislil name, čeprav sem bila podpredsednica Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. A takoj ko so mi ponudili položaj, je moje ime že zaokrožilo po medijih in rekla sem si, da gre za življenjsko priložnost. Sedaj ko sem ministrica mi moja multikulturnost zelo pomaga do boljšega razumevanja položaja manjšin.

Takoj ko sva z mojo predhodnico gospo Novakovo opravili primopredajo, sem zavihala rokave in šla spoznati ljudi.

In kako ste doživeli prvi stik z Uradom Vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu?

Prej Urada nisem poznala tako dobro, zato sem tudi razumela zaposlene, da je za njih neprijetno, da se tako rekoč vsako leto zamenja nadrejeni. Njim in sebi sem pustila deset dni, da smo se dodobra spoznali, nato pa je delo steklo. Najprej sem na sestanke povabila krovne organizacije manjšin v zamejstvu in skupaj smo se odločili, da težave, ki so še odprte, zapišemo v posebno preglednico, zraven pa zapišemo možne načine reševanja. Tako bodo lahko rešitve dopolnjevali vsi vpleteni, saj se mi zdi pomembno, da se problemov lotimo skupaj na demokratičen način.

Pogovarjava se le nekaj dni pred načrtovano poslovno konferenco »Mednarodno povezovanje lokalnega podjetništva« v Idriji.

Gre za projekt, ki je bil dogovorjen že prej. Program se mi zdi dober, velik poudarek daje mladim in gospodarstvu. Sem pa predlagala, da ga dopolnimo s pomočjo mlajšim podjetnikom in njihovim projektom, da jim damo možnost večje uveljavitve.

Kateri ključni projekti poleg že omenjenega še potekajo?

Odločbe za razpise za sofinanciranje sem že

ZELO MI POMAGA, DA SEM KOMUNIKATIVNA, DA ZNAM HITRO VZPOSTAVITI ODNOSE IN DA NIMAM TEŽAV Z NIKOMER NE GLEDE NA NJEGOV POLITIČNI PREDZNAK. MOJA POLITIČNA NEOBREMENJENOST JE ZAME VELIK PLUS.

podpisala, sedaj pripravljamo dogodek Dobrodošli doma. Tudi tukaj bomo dali dejavnost vlogo mlajšim generacijam. Moja predhodnica gospod Žekš in gospa Novak sta srečanje z rojaki zelo dobro zastavila, projektu bom tako dodala le še osebno noto. Dogodek se bo odvijal 6. julija.

Nasploh mi vsakodnevna vožnja iz Kopra v Ljubljano in nazaj samo koristi, saj že med potjo razmislim mnogo reči in včasih že iz avta pokličem sodelavce na Uradu, da predebatiramo kakšno misel.

Ste že opravili kakšen uradni obisk pri naših rojakihi, odkar ste na položaju ministrice?

Prvi obisk me je popeljal na dogodek ob 50-letnici dežele Furlanije Julijske krajine v Trstu, te dni (z ministrico smo se pogovarjali 15. aprila, o. a.) se odpravljam v Bosno na 20- obletnico slovenskih društev. Vabil je veliko, v koledarju

SMO LETA 2013, PA ŠE ZMERAJ TEŽKO SPREJEMAMO DRUGAČNOST, TAKO ZELO SMO NAVAJENI NA SISTEM, NA LJUDI, KI JIH RAZUMEMO, KER JIH POZNAMEO.

imam že označene junijske dogodke, na daljši obisk pa sem bom v okviru mandata zelo verjetno odpravila k rojakom v Argentino. Načrtovala ga je že prejšnja ministrica, terminsko še ni povsem določen, smo se pa odločili, da ga pustimo v načrtu.

Je kakšna misel, ki jo želite posebej izpostaviti?

Eden prvih novinarjev, s katerimi sem bila v stiku po imenovanju, je bil gospod Vasle iz Argentine. Rekla sem mu, da moramo manjšino dojemati kot prednost, ki obogati kulturo, za narod, ki ima možnost spoznati več kultur, to predstavlja bogastvo in prednost. Smo leta 2013, pa še zmeraj težko sprejemamo drugačnost, tako zelo smo navajeni na sistem, na ljudi, ki jih razumemo, ker jih poznamo. Opažam, da ima pri tem mlajša generacija manj težav, saj dojemamo kot našega cel svet, kar je velika prednost. Internet in angleščina brišeta meje in razlike, tudi meje med večino in manjšino se na tak način brišejo. Vsi smo ljudje, eden drugega kulturno bogatimo in s pravilno komunikacijo in s skupnimi cilji lahko veliko naredimo.

Naj posebej izpostavim, da bo moje delo temeljilo na ukinjanju ideoloških razlik, katerih pristašica nisem bila nikoli. Močno si bom prizadevala za delovanje v smeri, da jih ne bi bilo. Povezovanje med manjšinami in z drugimi različnimi kulturami je prednost, s pomočjo katere lahko občutno izboljšamo položaj ranljivejših posameznikov ali skupin.

Besedilo: Karolina Vrtačnik
Foto: E.V.

»Najprej sem na sestanke povabila krovne organizacije manjšin v zamejstvu in skupaj smo se odločili, da težave, ki so še odprte, zapišemo v posebno preglednico, zraven pa možne načine reševanja.«

Univerza v Novi Gorici

Najmanjša, a najbolj mednarodna univerza v Sloveniji

Poznate uspešno, hitro razvijajočo se regijo brez lastne univerze? Ne? Prav imate, ni je. Univerza za lokalno okolje pomeni precej več kot samo izobraževanje. Univerza, ki je tesno povezana z lokalnim gospodarstvom, predstavlja trajnostno podporo razvojnim naporom družbe; podjetjem pomaga osvojiti nove tehnologije, z znanjem mladim veča zaposljivost, z naročili podpira lokalno gospodarstvo, s kampusom revitalizira mesto, z uglednimi dosežki veča samozavest regije.

Palača Lanthieri v Vipavi, sedež Visoke šole za vinogradništvo in vinarstvo Foto: Adriana Pisk

Univerza v Novi Gorici za Primorsko predstavlja natančno to. Je nedržavna, raziskovalna in študentom prijazna univerza, močno vpeta v mednarodno okolje. Jedro raziskovalne in pedagoške dejavnosti univerze predstavljata naravoslovje in tehnologija. Področji, ki bosta Sloveniji omogočila razvoj in ponovno rast. Področji, kjer slovenskim podjetjem kronično primanjkuje kompetentnih strokovnjakov.

Mlada, hitro razvijajoča se univerza

V okviru Univerze v Novi Gorici danes deluje

7 fakultet, 6 raziskovalnih laboratorijev in 5 raziskovalnih centrov. Raziskovalci in predavatelji Univerze v Novi Gorici na svojih področjih sodijo v sam vrh v svetovnem merilu; kar dokazujejo pomembna znanstvena odkritja naših sodelavcev. Vse to smo dosegli v relativno kratkem obdobju.

Univerza v Novi Gorici bo letos jeseni, natančneje 24. septembra, postala polnoletna. Od ustanovitve prve šole v sklopu univerze; Fakultete za znanosti o okolju, bo takrat mi-

nilo natanko 18 let. V tem času smo prehodili dolgo pot, zaznamovano predvsem z rastjo in mednarodnim uveljavljanjem.

Fakulteta za znanosti o okolju je leta 1995 nastala kot posledica želja in odločitve takratnega vodstva Instituta Jožef Stefan, da se vključi v podiplomsko izobraževanje. Zasnovana je bila kot mednarodna podiplomska šola, na kateri so predvsem tuji predavatelji iz evropskih držav in ZDA izvajali podiplomski študijski program Znanosti o okolju.

Samo dve leti kasneje, leta 1997, je spričo pozitivnih izkušenj s Fakulteto za znanosti o okolju lokalna skupnost izrazila željo in močan interes po uvedbi tudi dodiplomskih študijskih programov. Vodstvo takratne Fakultete za znanosti o okolju se je znašlo pred pomembno odločitvijo: naj nadaljuje razvoj ustanove le na podiplomskem področju ali naj širi dejavnost tudi na dodiplomsko področje in s tem nezadržno stopi na pot razvoja nove univerze. Odločili smo se za drugo pot, ki se je izkazala za pravilno odločitev.

Politehnika postane univerza

Sočasno se je razvijala tudi razvejana raziskovalna dejavnost, zato je upravni odbor Fakultete za znanosti o okolju septembra 1998 sprejel sklep, da se reorganizira in preimenuje v Politehniko Nova Gorica, kar bo bolj odražalo multidisciplinarnost raziskovalnega in pedagoškega dela.

Z vpisom v sodni register novembra 1998 smo dokončno stopili na pot razvoja univerze. Pot je bila sklenjena 17. marca 2006, ko je Politehnika Nova Gorica tudi uradno postala Univerza v Novi Gorici. Od takrat pa vse do danes vztrajno dodajamo nove študijske in raziskovalne smeri. Univerza v Novi Gorici (UNG) je soustanoviteljica Primorskega tehnološkega parka in ustanoviteljica univerzitetne Fundacije. Slednja uspešno zbira sredstva za financiranje razvoja dejavnosti Univerze v Novi Gorici.

UNG danes

Univerza v Novi Gorici je danes edina slovenska zasebna univerza. Tak status ji omogoča prožno organizacijo in delovanje ter lažje prilagajanje na zahteve moderne družbe. Poslovanje Univerze v Novi Gorici je zato bolj podobno modernemu podjetju in manj klasični akademski ustanovi.

Naši študijski programi so sodobni, interdisciplinarni, prilagojeni potrebam gospodarstva, zato je zaposljivost diplomantov po študiju izjemno visoka. Visoko je tudi število tujih študentov; na doktorski stopnji je njihov de-

Prof. dr. Danilo Zavrtanik, rektor UNG, podeljuje častni doktorat prof. Romanu Prodiu, bivšemu predsedniku Evropske komisije. Foto: atelje Pavšič Zavadlav

lež precej večji od deleža Slovencev. Naša raziskovalna dejavnost je osredotočena na znanstvenega in uporabnega vidika najbolj perspektivna področja kemije, fizike, biologije in jezikoslovja. Smo partnerji v nekaterih najbolj aktualnih evropskih znanstvenih projektih ta čas. Več o Univerzi v Novi Gorici si preberite na www.ung.si.

Kje smo

Lokacijsko je Univerza v Novi Gorici razprostrta prek celotne severnoprimske regije: sedež univerze in največ fakultet in laboratorijev je v Novi Gorici. V Ajdovščini se nahaja Fakulteta za aplikativno naravoslovje in vsi s fiziko povezani laboratoriji, v na novo obnovljenem dvorcu Lanthieri pa je dom našla Visoka šola za vinarstvo in vinogradništvo in Center za raziskave vina in Center za biomedicinske znanosti in inženiring. Prek meja naše domovine, v stari Gorici, sta Visoka šola za umetnost in Fakulteta za znanosti o okolju, ki je bila sploh prva slovenska fakulteta na območju Italije. Najbolj dislocirana enota pa je doktorski študij konzervatorstva, ki poteka v Benetkah.

Izjemna bera mednarodnih objav znanstvenikov Univerze v Novi Gorici

Vrhunske temeljne in aplikativne raziskave so poleg pedagoškega dela osnovna dejavnost Univerze v Novi Gorici, saj prihodki iz tega dela predstavljajo več kot polovico proračuna

Pomembni dosežki I

Z odločitvijo prve slovenske sekvence genoma do boljše kakovosti vin Kvasovka Dekkera bruxellensis igra pomembno vlogo v pridelavi vina, saj ima lahko bodisi pozitiven ali negativen vpliv na aromo. Raziskovalci Univerze v Novi Gorici pod vodstvom prof. dr. Jureta Piškurja so s sodelavci kartirali genom te kvasovke, kar lahko v prihodnosti vinarjem odpre možnosti lažjega kontroliranja razvoja arome pri vinu.

univerze. To je mogoče le ob neprestanem prizadevanju k vrhunski, mednarodno priznani znanstveni odličnosti. Osnovna značilnost vseh univerzitetnih raziskovalnih enot, teh je ob letošnji ustanovitvi Laboratorija za kvantno optiko in Centra za biomedicinske znanosti in inženiring že enajst, je močna povezanost z najprestižnejšimi svetovnimi raziskovalnimi centri. Na univerzi smo namreč prepričani, da se znanstveno tehnološka odličnost lahko ocenjuje le ob primerjavi z najboljšimi v svetu. Te povezave nam omogočajo poleg izvajanja vrhunskih raziskav tudi relativno uspešno nastopanje na mednarodnih razpisih, s katerimi lahko deloma dopolnjujemo razmeroma skromna državna sredstva. Najprimernejši dokaz, da je načrtno povezovanje s tujimi partnerji in sistematično vlaganje v vrhunske raziskave prava usmeritev, ki lajša načrtovanje dolgoro-

Univerza v Novi Gorici v številkah

179 zaposlenih

60 % zaposlenih ima doktorat znanosti

40 raziskovalcev iz drugih držav

58 % prihodkov iz raziskovalnih projektov

105 diplom, 14 magisterijev in 25 doktoratov v letu 2012

134.334 skupni faktor vpliva desetih najvplivnejših člankov sodelavcev UNG v letu 2012

5:1 razmerje študentje : profesor

23 držav, iz katerih prihajajo študenti

90% zaposljivost naših diplomantov v 6. mesecih po diplomi

05100-8010752054 številka računa Fundacije UNG za nakazila donacij

nega razvoja Univerze v Novi Gorici v teh, za znanost neprijaznih časih, je seznam desetih najodmevnejših objav, ki so jih naši znanstveniki objavili v najprestižnejših mednarodnih revijah v letu 2012. Ob upoštevanju relativne majhnosti, ki jo merimo tako v višini sredstev kakor tudi v kadrovski zasedbi, in mladosti Univerze v Novi Gorici, so ti rezultati naravnost

neverjetni in težko primerljivi z večino univerz v naši okolici.

Študij na Univerzi v Novi Gorici

Ker je UNG predvsem raziskovalna univerza, je naše poslanstvo v tem, da ustvarjamo nova znanja v harmoničnem odnosu med študenti in raziskovalci ter da to znanje prenašamo na

Pomembni dosežki II

Organsko bistabilno svetlobno stikalo
Znanstvenika iz Laboratorija za fiziko organskih snovi dr. Egon Pavlica in prof. dr. Guido Bratinasta s sodelavci z Univerze v Strasbourgu, Humboltove univerze v Berlinu in Univerze Stanford, sta objavila članek v ugledni znanstveni reviji Nature Chemistry.

V članku sta predstavljena princip delovanja in izdelave bistabilnega svetlobnega stikala, ki temelji na zmesi dveh organskih polprevodnikov. S tem odkritjem so združili funkcijo električne prevodnosti in svetlobne občutljivosti v eno samo plast in posledično zmanjšali velikost in kompleksnost svetlobnega stikala.

mlajše generacije in v podjetniško okolje. Prizadevamo si zagotavljati čim višjo zaposljivost naših diplomantov. Zato si želimo na študijske programe pridobiti čim boljše, za študij motivirane študente z jasno izraženim interesom za raziskovalno delo, v katerega jih vključujemo že med študijem.

Pedagoška dejavnost se na Univerzi v Novi Gorici izvaja v okviru petih fakultet in dveh visokih šol: Fakultete za znanosti o okolju, Poslovno-tehniške fakultete, Fakultete za aplikativno naravoslovje, Fakultete za humanistiko, Visoke šole za vinogradništvo in vinarstvo, Visoke šole za umetnost ter Fakultete za podiplomski študij, znotraj katere poteka izobraževanje na študijskih programih Znanosti o okolju, Fizika, Primerjalni študij idej in kultur, Krasoslovje, Ekonomika in tehnike konservatorstva in krajinske dediščine, Molekularna genetika in biotehnologija ter Jezikoslovje.

Spričo kakovostnega študija v majhnih skupinah, z veliko praktičnega dela v laboratorijih, ugodnih možnostih za bivanje v Novi Gorici, izobilju možnosti preživljanja prostega časa in bližini mednarodnih prometnih povezav, smo prepričani, da je študij v domovini, a vseeno v mednarodnem okolju UNG, lahko idealna izbira tudi za mlajšo generacijo slovenskih izseljencev. Za magistrsko in doktorsko stopnjo študija pri nas pa so na voljo tudi sredstva večjih mednarodnih programov. Naša Mednarodna pisarna bo pri tem z veseljem pomagala.

Univerzitetna fundacija

Fundacija Univerze v Novi Gorici je bila po zgledu ameriških in drugih sodobnih univerz ustanovljena s ciljem zagotavljanja denarno in drugo podporo delovanju in nadaljnjemu razvoju UNG. Fundacija prek svojih skladov zbira sredstva za štipendiranje nadarjenih, razvoj

Postavljanje razstave na Visoki šoli za umetnost. Foto: Tina Smrekar

novih študijskih programov in financiranje raziskovalnega dela. Vsak donator lahko sam izbere smoter svoje donacije.

Donatorjem, ki bi bili pripravljeni Fundaciji darovati večje vrednosti oziroma natančno vedo, katero znanstveno področje ali del univerze želijo podpreti, omogočamo posebno obravnavo. Možno je marsikaj; od poimenovanja fakultete ali laboratorija po donatorju do ustanovitve povsem novega raziskovalnega centra.

Trenutno največ pozornosti namenjamo Skladu za nadarjene študente »Edvard Rusjan« in Skladu za raziskave raka »Zavrtanik«.

Podrobnosti o organizaciji in načinih doniranja v Fundacijo Univerze v Novi Gorici se nahajajo na spletni strani www.fung.si.

Skład za nadarjene študente »Edvard Rusjan«

Vsako leto mnogo nadarjenih mladih zaradi revščine opusti sanje o študiju. Spričo zaostrenih finančnih razmer v mnogih slovenskih družinah smo se odločili, da letos med prejemniki izpostavimo ta štipendijski sklad, ki pomaga pri pokrivanju stroškov šolanja nadarjenih, a revnih študentov na UNG. Prepričani smo namreč, da je prav, da omogočimo študij vsem talentom, ne glede na finančne zmožnosti. Prizadevamo si, da bi štipendije dobilo čim več perspektivnih mladih, ki bodo kasneje lahko prispevali k napredku regije.

Pomembni dosežki III

Protein, ki vpliva na nastanek tumorjev
Strokovni sodelavec Laboratorija za raziskave v okolju Univerze v Novi Gorici, prof. dr. Ario de Marco, je v znanstveni reviji *Cancer Cell* skupaj s sodelavci objavil znanstveni članek o razumevanju procesa tumorogeneze.

Z uporabo naprednih biokemičnih metod je raziskovalni skupini uspelo producirati rekombinantni protein, ki je vpleten v procesu tumorogeneze. S pomočjo proteina je v nadaljnjih fazah možno kvantificirati procese, ki kontrolirajo razvoj raka v celici. Izdelava proteina, ki pred tem ni uspela še nobeni znanstveni skupini, predstavlja pomemben doprinos Univerze v Novi Gorici na znanstvenem področju biologije raka.

Skład za raziskave raka »Zavrtanik«

Skład je z donacijo leta 2003 ustanovil rektor prof. dr. Danilo Zavrtanik. Sredstva iz tega sklada so namenjena razvoju raziskovalnega dela s področja onkologije, celične in molekularne biologije, genetike ter razvoja modernih terapevtskih metod v onkologiji.

Besedilo: sodelavci UNG, uredil Marko Vrtovec

Izobraževalna in raziskovalna dejavnost UNG

Lidar na Otlici služi raziskovanju atmosfere. Foto: Samo Stanič

Vabilo na obisk

Če bi radi študirali pri nas, darovali za razvoj Univerze v Novi Gorici, sodelovali s katerim od naših laboratorijev ali vas zanima karkoli drugega v zvezi z našo univerzo, nam pišite na info@ung.si. Ko se boste mudili v naših krajih, vas prisrčno vabimo, da nas obiščete in z veseljem vam bomo povedali in pokazali vse, kar vas zanima.

Zgleden primer mednarodnega gospodarskega povezovanja v Idriji

Sredi Idrije, na gradu Gewerkenegg je potekala poslovna konferenca z naslovom Mednarodno povezovanje lokalnega podjetništva na pobudo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Gre za povezovanje med slovenskimi podjetniki in poslovnimi ustanovami iz severne Italije in Slovenije. Poslovna konferenca je nadaljevanje izvajanja aktivnosti Urada na področju spodbujanja gospodarskega povezovanja Republike Slovenije s slovenskimi gospodarstveniki v zamejstvu in po svetu.

Konferenca je bila razdeljena na dva dela. V prvem so se predstavljale gospodarske ustanove in podjetja iz Slovenije, Italije in Nemčije, v drugem pa so se dogajala medsebojna osebna poslovna srečanja med zbranimi podjetniki z obeh strani meje. Za potek in pove-

zovanje je skrbel dr. Zvone Žigon iz Urada. V popoldanskih urah se je 32 podjetij iz obeh strani meje predstavilo na osebnih srečanjih, ki je potekalo v posameznih sobah muzejskega dela gradu. Podjetniki so drug drugemu postavili možnosti neposrednega poslovnega

sodelovanja. Uspešnost takšnega nastopa so potrdile že predhodne poslovne konference, ki so botrovale številnim poslovnim povezavam, ki veljajo še danes.

Besedilo in foto: Edvard Vrtačnik

Poslovno konferenco je vodil **dr. Zvone Žigon**, sekretar na Uradu

Zbrane je prvi pozdravil župan Idrije **Bojan Sever**. Na primeru Idrije je izpostavil primer uspešnega prestrukturiranja gospodarstva iz strogo rudarsko-industrijske v storitveno dejavnost: »Naš namen je spodbujanje storitvenih dejavnosti in grajenja pametnih omrežij. 500 let rudarjenja v Idriji je pustilo posledice na ljudeh. Danes smo uspešna industrijska družba.« Sever si želi, da bi Idrija naredila ambiciozen korak v storitvene dejavnosti. Kot spodbuda je postala ena izmed redkih Evropskih turističnih destinacij odličnosti.

Marjan Hribar, generalni direktor Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo meni, da ima tovrstni dogodek veliko simbolike na več nivojih. Tudi tovrstna konferenca je pot do gospodarske konkurenčnosti: »Naloga vseh nas je, da naredimo uspešno poslovno okolje, da podjetja postanejo čim bolj mednarodno konkurenčna in mi jim moramo pomagati tam, kjer sama ne bi zmogla. Pričujoči dogodek je namenjen, da podjetniki navežejo medsebojne stike.«

V imenu Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu DZ RS je spregovoril bivši predsednik **Franc Pukšič**. »Vem kaj pomeni služiti kruh v tujini. Naši rojaki imajo vrednote in vedo kaj pomeni biti Slovenec in so vedno pomagali Sloveniji, od osamosvojitve dalje. Mea maxima culpa,« je zaključil svoj govor.

Ministrica Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, **Tina Komel**, je izpostavila pomen sodelovanja in povezovanja: »Danes mora biti smisel gospodarskega povezovanja v takšni obliki prav partnerski odnos. Delavni, pridni in visoko produktivni poslovni partnerji v Sloveniji so priložnost. Pravijo, da v politiki ni prostora za čustva, toda naj bodo prav ta čustva so povod za uspešno sodelovanje.« Župan Bojan Sever je Tini Komel svečano podaril znamenito idrijsko čipko.

Direktor podjetja Prvi Faktor je tudi predsednik Slovensko hrvaškega poslovnega kluba iz Zagreba. **Tomaž Kačar** dela na ustanovitvi centra za celostne energetske rešitve na Hrvaškem. Na Hrvaškem že imajo lokacijo, kjer bodo imeli slovenski proizvajalci svoj predstavitveni prostor. Izredno pa zaupa v poslovno sposobnost, ki je pogoj za nastop na mednarodnih trgih: »Kdor je dober, tekmovalen, mu EU pomaga, kdor pa ne, pa mu tudi to ne bo pomagalo.«

Zunanje ministrstvo, Direktor za gospodarsko diplomacijo, je zastopal **Miljan Majhen** in predstavil delovanje direktorata. Izpostavil je poslovne pisarne na DKP v tujini, kjer podjetniki lahko dobijo vso pomoč osebja, na voljo pa tudi internet in telefon.

»Potrebno je urediti plačilno disciplino, bančni sistem (možnosti kreditov) in pravno državo (sodišča, stečajni postopki). Malo gospodarstvo nima virov financiranja in smo zato zelo občutljivi. Zato nam mora politika priti nasproti,« je bil kritičen **Rado Razpet**, predsednik OOO Idrija.

Marina Einspieler, direktorica Slovenske gospodarske zveze iz Celovca, poudarja premajhno koriščenje povezav z zamejskimi podjetniki: »Smo zavedni Slovenci in naša želja je, pomagati toliko kot je v naših močeh.«

Z letošnjim letom formirano agencijo SPIRIT Slovenija je predstavila **Tanja Drobnič**. Predstavila je preoblikovanje treh agencij JAPT, STO in TIA v eno organizacijo in nakazala smernice spodbujanja mednarodne gospodarske aktivnosti preko poslovnih klubov: »Imamo 16 uspešnih poslovnih klubov. Za nas je vitalnega pomena razvoj te mreže. To predstavlja za prihodno finančno perspektivo najpomembnejši del za prodor Slovenskega gospodarstva v svet.«

O uspešnem poslovnem klubu, ki deluje v prostorih častnega konzula v Münchnu, je govoril mag. **Daniel Blejč** iz Bavarske slovenskega društva. Njihov namen je vzpostaviti pogoje za neposredne tuje investicije iz Bavarke. Bavarci so naravni zavezniki Slovenije in to premalo izkoriščamo.

Andej Šika iz Trsta, Zdrženja italijanskih slovenskih podjetnikov, je predstavil projekt ICON. Namen njihovega delovanja je povečanje konkurenčnosti malih in srednjih podjetij na medmejnem področju. Temelji na mreženju in povezovanju kot osnovnem orodju. Na koncu pa dodal: »Zame je glavni učinek projekta, da imamo na obeh straneh meje direktorje, ki se danes poznajo in med seboj sodelujejo.«

Častni generalni konzul RS v Milanu **Gianvico Camisasca** je zelo aktiven v Lombardiji: »Ugotovili smo, da je na ravni italijanskih institucij Slovenija zelo malo poznana. Povezujejo nas z Avstrijo ali Nemčijo. Nič ne vedo o institucijah v Sloveniji, pokrajinah, občinah. Zato bomo pripravili publikacijo, ki bo predstavila Slovenijo Lombardskim oblastem.«

Povratnika iz Nemčije ohranjata slovensko kulturno dediščino

Ko se človek odpravi na ogled gostišča z imenom Mlin pri Močniku, seveda dobro ve, da mlina brez vode ni. Vsaj včasih je bilo tako. Ko se iz Vranskega namenite proti zaselku Jeronim, se vam najprej zdi, da je vse tako, kot mora biti. Kake štiri kilometre dolga cesta se vije zdaj tik ob potoku Merinščica zdaj nekaj stran od potoka. Najprej skozi vas Prapreče, nakar se ozka, a vseskozi asfaltirana cesta oddalji od potoka in se tudi nekoliko dvigne. Še bolj strm je zadnji del poti, ko cesta zapusti vas Merinca in se usmeri proti več kot 1000 metrov visokemu Medvedovemu hribu, najvzhodnejšemu obronku še višje Menine planine.

Stane je kot električar dobro zaslužil, ko je delal na nemških ambasadah v Grčiji, Franciji, na Danskem in še drugod

Ob vznožju tega hriba se je kot prvi od več mlinov, ki so nekoč ropotali ob Merinščici, ugnedil mlin, s hišnim imenom Pri Močniku. Nekdanji lastnik se je pisal Drolc. Voda mimo tega mlina ne samo da teče, ampak dobesedno pada, seveda pa ne tista, ki poganja mlinsko kolo; v gozdu nad mlinom si sledijo slapovi eden za drugim.

Mlin postane gostišče s prenočišči

Kako sta ta kraj, tako oddaljen, našla naša zdomca, je pravzaprav naključje. Je že res, da je Stane Zdešar po rodu Celjan, zato pa je njegova žena Mirjana Pirančanka in res je tudi to, da sta se v življenju, reci in piši, selila že dvanajstkrat. Mlin, ki že nekaj desetletij ni več mlel žita sta kupila leta 1990, ko sta bila še zdomca v Berlinu. Za stalno sta se v Slovenijo vrnila leta 1997, po skoraj 30. letih zdomstva. V nekaj več kot enem letu sta »mlyn« že usposobila za gostišče s prenočišči.

Vse skupaj seveda še ni povsem zaključeno in najbrž tudi nikoli ne bo, saj Stanetu najbrž nikoli ne bo zmanjkalo idej glede tega, kaj bi se še dalo popraviti, izboljšati, dodati ... Nekdanji hlev je spremenjen v gostinski lokal, katerega posebnost so s šaljivimi karikaturami poslikane stene, tu je tudi kuhinja, v nadstropju pa so prenočišča za goste. Hiša, v kateri je živel mlinar, je obnovljena, s povsem novo opremo v notranjosti, in tudi mlin je skoraj v celoti ohranjen. Mlinsko kolo se še vedno vrti, čeprav ne služi več svojemu namenu. V majhnem ribniku tik ob kolesu Stane goji postrvi, s katerimi postrežeta gostom, če si to zaželi. Gostje si ribe lahko tudi sami nalovijo. Poskrbela sta tudi za obnovo več kot sto let starega kozolca – topolarja, za dve preši, za nekaj plugov in drugih starih naprav.

Pri obnavljanju in preurejanju domačije nista pokazala samo velike mereiznajdljivosti, ampak tudi občutek za ohranjanje kulturne, predvsem materialne dediščine. Navzlic temu sta večkrat prišla v navzkriž z varuhi te dediščine. Veliko naporov sta morala vložiti tudi v pridobivanje različnih soglasij, kajti borba z birokratskimi mlini je vedno težavna in zamudna. Trdno odločena, da bosta uresničila svoj življenjski cilj, sta premagala tudi te ovire. V uresničevanje tega cilja sta vložila vse svoje prihranke in teh niti ni bilo malo. Kot električar je Stane zelo dobro zaslužil, posebej še v tistih letih, ko je delal na nemških ambasadah v Grčiji, v Franciji, na Danskem in še kje. V Berlin sta odšla leta 1968 in sta se takoj včlanila v slovenski klub, devet let pa sta pod imenom Slovenija celo vodila folklorno skupino pri tem klubu.

Besedilo: Tomaž Štefe

Ob potoku Merinščica sta Stane in Marjana Zdešar našla svoj mir

Bivša zdomca sta mlin in domačijo prenovila in pri tem pazila na ohranjanje kulturne dediščine

Skok čez lužo »za konec sveta«

Po dolгих letih sem imela letos priložnost, kot vnukinja slovenskih povojnih imigrantov obiskati Argentino – rojstni kraj mojih staršev. Poleg vseh sorodnikov, ki tam živijo, me na to sončno deželo veže okolje odrasčanja staršev, ki je v njiju pustilo močan pečat, ki sta ga v jeziku, kulturi in navadah prenesla tudi name.

Na dan konca sveta, 21. 12. 2012, ob 6.30 iz letališča Jožeta Pučnika vzleti letalo v Frankfurt in od tam v New York, kjer smo si ogledovali Manhattan (predvsem pa letališče Newark zaradi težav s kovčki) in po dolгих 35 urah končno pristali na Ezeizi v objem stricev, tet, bratrancev, babice ...

Po božiču, najbolj vročemu dnevu v zadnjih nekaj desetletjih (47 stopinj, občutek zaradi vlage pa 52 stopinj!) smo se šli ohlajati v Atlantik, v Mar de Ajó, do kamor smo se peljali po cesti z enim in istim razgledom: polja, pašniki, polja, pašnik ... brez najmanjšega hribčka, kot smo navajeni v Sloveniji, celih osem ur!

Novo leto smo preživel v slovenskem domu v Moronu, na Pristavi, kjer nas je presenetil ples do štirih zjutraj s samo slovensko glasbo (po četrtri uri oziroma ko so starejši omagali, pa smo začutili tudi latinskoameriške ritme).

Preostale dni smo preživel s sorodniki, kjer se je lahko vsaka teta upravičeno pohvalila z odlično kuho, ki se nam je uspešno poznala na pretesnih kavbojkah ob odhodu.

Videla sem marsikaj, od prestižnih Barrios Cerrados (zaprtih stanovanjskih naselji s čudovitimi hišami), do Villas Miserias (argentinskih favel: notri se pride, ven pa ne). Občutila najhujšo vročino in najčudovitejšo nevihto (s poplavami in strelami par metrov stran). Doživela vožnjo v »rikverc« sredi luknjaste avtoceste. Bila zaprta v kletko z levi. Imela denar skrit pod oblčili, da me na cesti ne bi okradli. Videla avtomobile ob cesti, ki so imeli platenke na strehi, kar tam pomeni, da

se prodaja. Poslušala cumbio, reggaeton in rock band bratrancev. Bosa igrala najbolj gledan in igran šport, z najboljšimi navijači: futbol, se kopala v neštetihi bazenih (vsaka hiša ima bazen, sicer bi bilo šestmesečno poletje neznosno). Poskušala meso na ražnju na 1000 in 1 način. Pila matečaj vsak dan. Moja denarnica pa je občutila tudi inflacijo. Kar pa mi bo za vedno ostalo v srcu, so večeri, vsakič pod taktirko kuhinje druge tete, objem babice, petje in tarokiranje z bratanci in sestričnami do jutranjih ur, slovežanščina (slovenščina + castellano) in brezhibna slovenščina štiriletne bratrančeve hčerkice, solze veselja ob

prihodu in žalosti ob odhodu ... Po dobrih treh tednih smo se popikani od komarjev (ki jih v Buenos Airesu zaradi bližine stoječih voda prav nič ne manjka), opečeni, z lepimi spomini in težkim srcem, poslovili od cele familije, še z zadnjo partijo taroka na tleh sredi letališča. Iz 40 stopinj smo se, preko Hustona (s kratkim postankom v NASA muzeju) in Munchna, vrnili domov, na -10 stopinj, pod sončno stran Triglava, ki je bila zakrita z meglo, vendar ne na obrazih težko pričakujočih prijateljev.

Besedilo in foto: Marjana Kocmur

Manhattan, srce New Yorka

Babica s skoraj vsemi vnuki

Srečanje z levom

Pogled na zastavo iz avtomobila

Trgovska metoda: meso pečejo kar ob cesti, da voznike premami in se ustavi in kupijo

Mate čaj in druženje

Meso za vsak obrok

V najbolj turistični četrti, Caminito

Prijetna osvežitev v vročih božičnih dneh

Novice iz sveta in domovine

Pomladne delavnice

Pomlad letos ni in ni hotela priti. A v prostore Društva Slovencev Triglav je že prišla, saj smo v soboto, 6. aprila, izvedli pomladne delavnice.

Spomladi se narava prebuja. V vseh kulturah ima to obdobje velik pomen. Velika noč, največji in najstarejši krščanski praznik, je hkrati tudi praznik pomladi in hvalnica novemu življenju. Učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke in Slatine so na ustvarjalnih delavnicah izdelovali to, na kar ob besedi pomlad običajno pomislimo. Prve asociacije so povezane s cveticami. Viktor je prinesel narcise in trobentice in vsak otrok je naslikal svojo sliko z motivom pomladnih rož. Slike so dali v okvir. To delavnico je vodila Alenka, Vikijeva in Nikševa mama. V delavnici, ki sta jo vodili Aleksandra in Marina, so otroci barvali pirhe – ne čisto pravih, ampak kar take iz papirja, nalepili so jih na karton, da so nastali lepi plakati. Franci je udeležence delavnice naučil, kako lahko iz testa oblikujejo zajčke in preste, pod spretnimi otroškimi prsti pa so nastale še ribe. Vse to so tudi spekli in nekateri so svoje umetnine kar takoj pojedli. V četrti delavnici smo ustvarjali vabila za predstavo. Moj dežnik je lahko balon. Predstavo bodo pripravili učenci dopolnilnega pouka slovenščine pod vodstvom lutkarjev Jelene Sitar in Igorja Cvetka. Že zdaj vas vse vabimo, da 12. maja skupaj z nami odletite v deželo Klobučarijo. Predstava bo v mestnem gledališču Jazavac ob 11. uri.

Besedilo in foto: Barbara Hanuš

David in Đorđe Stanišić – nagrajenca natečaja Nariši Pilov strip

David in Đorđe Stanišić sta se v Ljubljani 9. 4. udeležila odprtja razstave Pilovih stripov in razglasitve nagrajencev. Za strip o Šnofiju in Pepci sta prejela drugo nagrado.

Na natečaju, ki ga razpisuje revija Pil, so sodelovali tudi učenci dopolnilnega pouka slovenščine iz Banjaluke in Slatine. Risali so stripe o

Šnofiju in Pepci – kužkoma, ki sta že več let maskoti revije Pil. Med vsemi prispelimi stripi je bil strip, ki sta ga ustvarila David in Đorđe Stanišić, izbran med deset najboljših in fanta sta bila povabljeni v Ljubljano. Na razglasitvi nagrajencev sta izvedela, da sta prejela drugo nagrado. Na srečanju sta spoznala avtorja stripov Boštjana Gorenca – Pižamo in Mateja de Cecca. Matej je pokazal, kako stripi nastajajo, po podelitvi nagrad pa smo se vsi gostje sladkali s čokoladno-sadnim Šnofijem. David, Đorđe in njuna sestra Tamara so si ogledali Ljubljano, na prijetno prireditev pa jih bodo spominjale tudi lepe nagrade.

Besedilo in foto: Barbara Hanuš

Velikonočna delavnica za otroke in odrasle

Točno na katoliški velikonočni petek, 29.03.2013, smo ob 17.00 v prostorih društva organizirali že tradicionalno Velikonočno delavnico za otroke in odrasle.

Ob tej priložnosti se običajno posvetimo barvanju velikonočnih pirhov na različne načine in pri tem opravilu uporabimo različne pripomočke, okraske ter barve. Našim najmlajšim članom malo spodbudimo kreativnost s tem, da tudi njihove ideje pridejo do izraza. Drugače pa je to dobra priložnost za prijetno druženje in da se člani malo bolje spoznajo. Vsako leto je več udeležencev na tej delavnici, to pa je znak, da se ta tradicionalni dogodek razvija v pravo smer. Na koncu pirhe podarimo eden drugemu in sosedom, nekaj najboljših pa pustimo v društvu in še nekaj dni krasijo mizo v kuhinji.

Besedilo in foto: Samo Čolak

UGODNO IN PRIJETNO BIVANJE SREDI SAVINJSKE DOLINE

Ali bi želeli obiskati Slovenijo pa ne veste, kje bi si uredil začasno, ugodno in prijetno bivanje? Pri nas si lahko zagotovite od nekaj dnevnega, mesečnega ali stalno bivanje. Znamo in zmoremo ponuditi storitev, ki jo pričakujete. Radi prisluhnemo tudi individualnim potrebam, zato storitev lahko prilagodimo tudi vašim željam.

DOM STAREJŠIH OBČANOV PREBOLD

Nudimo kakovostno oskrbo, 24 urno zdravstveno nego, delovno-terapevtske storitve in fizioterapijo. Vse sobe imajo lastno kopalnico, so klimatizirane in imajo balkon. Opremljene so z dostopom do interneta, telefonom in LCD televizorjem. V objektu je tudi frizerski salon in bistro. Nudimo stalno ali začasno namestitve. Možna je takojšnja vselitev.

KDU domovi upokojencev, d. o. o.
Na zelenici 20, 3312 PREBOLD
tel. 00386 (0)3 703-48-00
faks 00386 (0)3 703-48-98
e-naslov: darja.aznik@kdu.si
www.dom-starejsih-obcanov-prebold.si

INFORMACIJE IN REZERVACIJE
Socialna delavka doma: Marija Volk
tel. 00386 (0)3 703-48-03
gsm 00386 (0)40 749-035
e-naslov: marija.volk@kdu.si

Volilna skupščina SKD Cankar

21.03.2013 se je ob 18. uri v dvorani Međunarodnog Franjevačkog Studentskog Centra odvila volilna skupščina SKD Cankar. Skupščino je vodila gospa Ana Mrdović, dosedanja predsednica skupščine.

Najprej je pozdravila navzoče, nato pa povabila naš zbor Camerata Slovenica, ki se je ob tej svečanosti obiskovalcem predstavil s tremi pesmimi. Od tukaj dalje pa je vse potekalo po vnaprej pripravljenem protokolu: pozdravna beseda dosedanje predsednice Sanje Bogdanovič, nagovor predstavnika slovenskega veleposlaništva v BiH G. Bučaja, vsebinsko poročilo za preteklo leto in načrtovane aktivnosti za letošnje leto, finančno poročilo za preteklo leto, poročilo nadzornega odbora za preteklo leto, obrazložitev statutarne spremembe, razrešitev dosedanjih funkcionarjev v organih društva, glasovanje, predlog novih članov za organe društva, ponovno glasovanje, sklepi skupščine. Sledila je pozdravna beseda novega predsednika društva G. Kulenoviča in s tem je bil uradni del volilne skupščine končan. Simbolično smo se zahvalili

dosedanji predsednici in podpredsedniku društva za njun trud, kajti dva mandata vseeno ni kratko obdobje. Na koncu pa smo izkoristili ta svečani dogodek za promocijo našega almanaha za leto 2012, to je Zoro Cankarjevo, katere sestavni del je otroški časopis »Planinček«. Vsak udeleženec skupščine je dobil po en izvod ali dva prej omenjenega časopisa, v katerem so opisane najpomembnejše aktivnosti društva v preteklem letu ter prispevki naših članov. Nadaljevali smo z druženjem na malo bolj sproščen način in sicer ob soku in dobri kapljici v preddverju dvorane, kjer smo novemu vodstvu društva zaželeli čim bolj uspešen mandat. Malo smo pokramljali, malce tudi zapeli, potem pa v deževnem in hladnem večeru, ki prav nič ni spominjal na prvi pomladni dan, odhiteli proti domu.

Besedilo in foto: Samo Čolak

Imenovanje nove Komisije

Predsednik Rudi Pavšič je v imenu Slovenske kulturno-gospodarske zveze in svojem čestital Danijelu Krivcu ob imenovanju za predsednika Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu Državnega zbora Republike Slovenije.

V dopisu piše: »Želim Vam čim bolj plodno delo slovenskega parlamenta in same komisije, ki se ukvarja z vprašanji Slovencev zunaj meja matične domovine. Prepričan sem, da boste v Komisiji nadaljevali po dosedanji poti in si kot povezovalci naše raznolike stvarnosti še naprej uspešno prizadevali za skupno dobro.

Ob tej priložnosti Vas prosim, da prenesete dosedanjemu predsedniku Francu Pukšiču in drugim članom našo zahvalo za opravljeno delo.«

Besedilo: SKGZ Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Trst

Pripis uredništva: Lepim željam novemu predsedniku, gospodu Danijelu Krivcu, in zahvali gospodu Francu Pukšiču se pridružujemo tudi v uredništvu Moje Slovenije.

MOJA SLOVENIJA

NAROČILNICA NA REVILJO MOJA SLOVENIJA

☐ Želim postati naročnik/ca revije Moja Slovenija. Revijo želim prejemati od meseca _____ naprej, do preklica.

Stroški pošiljanja za 12 števk za pošiljanje v TUJINO znašajo 49 EUR oz. 67 USD.

Stroški pošiljanja za 12 števk za pošiljanje PO SLOVENIJI znašajo 24 EUR.

Ime in priimek: _____
Ulica: _____
Kraj (in zvezna država): _____
Poštna številka: _____
Država: _____
Telefon: _____
E-pošta: _____
Datum in podpis: _____

Želim objavo ☐ voščila ☐ osmrtnice

- ☐ 1/8 strani: 50 EUR oziroma 0 EUR za naročnike na revijo
- ☐ 1/4 strani: 100 EUR oziroma 0 EUR za naročnike na revijo
- ☐ 1/2 strani: 150 EUR oziroma 0 EUR za naročnike na revijo

☐ Plačal sem preko banke, na vaš račun št. SI56 2420 1900 4515 506

☐ Plačal bom z osebnim čekom, Prosim, da naročilnico z osebnim čekom vred pošljete na naslov O MEDIA d.o.o. (Revija Moja Slovenija), Brnčičeva 13, 1231 Ljubljana-Črnuče, Slovenija.

Za dodatne informacije pokličite naš naročniški oddelk na +386 15653416, po elektronski pošti urednistvo@mojaslovenija.net ali na naslov O MEDIA d.o.o. (Revija Moja Slovenija) Brnčičeva 13, 1231 Ljubljana - Črnuče, Slovenija.

ZA
NAROČNIKE
BREZPLAČNO
1/4 strani

S podpisom te naročilnice soglašam, da lahko izdajatelj te revije moje osebne podatke posreduje v hrambo v bazo naročnikov osrednje revije za Slovence po svetu, s katero upravlja Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti predstavljene v Ljubljani

Svetovni slovenski kongres gostil rojake iz Zagreba

Svetovni slovenski kongres v Ljubljani je 10. aprila v sodelovanju s Slovenskim domom iz Zagreba predstavil dvojezično monografijo Slovenske barve v hrvaški likovni umetnosti, ki jo je spremljala razstava slikarja Damirja Medveška. Razstava bo v prostorih SSK na Cankarjevi cesti 1/IV v Ljubljani na ogled do 17. maja.

Avtorica monografije Polona Jurinić in predsednik Zeze slovenskih društev na Hrvaškem in Slovenskega doma, Zagreb Darko Šonc

Avtorica Polona Jurinić, ki je članica zagrebškega Slovenskega doma in Sveta slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb, je ob projekciji slik številno občinstvo popeljala po Zagrebu in okolici – po znamenitostih, ki so bogato obarvane s slovenskimi barvami. Predstavila je tudi znane slovenske slikarje in kiparje, ki so študirali na zagrebški Akademiji. Zanimivi predstavitvi monografije je sledilo odprtje slikarske razstave uveljavljenega zagrebškega umetnika slovenskih korenin Damirja Medveška, ki bo v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa na Cankarjevi 1/IV na ogled do 17. maja 2013 (ob delavnikih od 8.00 do 15.30 ure). Damir Medvešek je zaposlen kot slikarski mojster v risalnici zagrebškega Hrvaškega narodnega gledališča. Predava na zagrebški akademiji za likovno umetnost (veliki format). Njegove slike so v zbirkah v Monaku, pri Kennedyjevih, Cartierju, Mercedesu, Ferrariju, Lacostu in dr. Predstavljal se je na več kot dvestotih razstavah. Sodeloval je pri več kot šeststo gledaliških predstavah. Je avtor svečanega zastora Zagrebškega lutkovnega gledališča (2006) in avtor največje slike na svetu – gledališke zavese za Ludviga II, predstavo bavarske Opere v Münchnu (velikost 500 m²).

Navzoče je v imenu organizatorja pozdravila generalna sekretarka Svetovnega slovenskega kongresa Sonja Avguštin, predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem Darko Šonc pa je spregovoril o monografiji, o delovanju sloven-

skih društev na Hrvaškem in življenjski poti ter delu slikarja Damirja Medveška. Kulturnega večera, ki ga je s prijetno glasbo na flavti popestrila Barbara Volčič, so se udeležile številne ugledne osebe iz kulturnega življenja, minister svetovalec iz veleposlaništva Republike Hrvaške v Lju-

bljani Marin Žužul, direktorica Pilonove galerije Ajdovščina Irene Mislej, predstavniki kulturnega društva Jože Gostič iz Homca in drugi.

Besedilo in foto: Agata Klinar Medaković
Foto: SSK

Damir Medvešek: Iz ciklusa Hrvaška dekleta

Slovenska izseljenska matica na posvetu v Baasmu

V petek, 15. marca 2013, se je v Nemčiji, v Baasmu, začelo 18. srečanje slovenskih društev in kataloških misij. Tako kot pretekli dve leti je na posvetu sodelovala tudi Slovenska izseljenska matica (SIM), tokrat s predavanjem o urejanju nepremičnin v Sloveniji za Slovence po svetu.

Tilen čuk je geodetski strokovnjak, ki je predstavil novosti in najpogostejše težave, s katerimi se srečujejo lastniki nepremičnin

Spletni portal Intočka omogoča svetovanje in urejanje nepremičninskih zadev preko spleta

SIM se je z Izseljensko nepremičninsko točko (Intočka) predstavila v soboto. Glavna tajnica Vesna Vukšinič Zmaić je uvodoma v predavanju predstavila delo SIM in zadnje novosti na področju delovanja. Z letom 2013 je SIM namreč posodobila spletno stran www.zdruzenje-sim.si, ki ponuja več informativnih vsebin in začela izdajati spletni časopis Rodna gruda www.rodnagruda.si.

Spletni portal Intočka je postavljen zato, da se Slovincem po svetu olajša urejanje nepremičninskih zadev v Sloveniji. Tilen Čuk in Miha Ovca sta geodetska strokovnjaka, ki sta na predavanju predstavila novosti in najpogostejše težave, s katerimi se srečujejo lastniki nepremičnin v Sloveniji. Da pa so težave za Slovence po svetu večje tudi zaradi tega, ker s svojimi nepremičninami niso v stiku, prav tako niso seznanjeni z novostmi na področju nepremičninskih ureditev. Prednost portala Intočka je, da se lahko posameznik za vprašanja in ureditev statusa nepremičnin v Sloveniji obrne preko interneta na naslov www.intocka.si, zato obisk v Sloveniji ni vedno nujen. Sicer pa je Intočka v prostorih SIM na Cankarjevi ul. v Ljubljani, za vse, ki bi se želeli osebno posvetovati.

Višek posveta se je odvijal v soboto zvečer, kjer so v enodnevnih delavnici pridobljeno znanje predstavile folklorne, pevske in dramske sekcije društev udeleženk posveta. Folkloristi so pod vodstvom Vasje Samca odlično zapeli in zaplesali belokranjske pesmi in plese. Dramska skupina je pod vodstvom Toneta Partljiča z dobršno mero humorja zaigrala odlomek iz Martina Krpana. Pevci pa so nas pod taktirko zborovodkinje Damjane Arlati razveselili z naborom novim pesmi. V nadaljevanju večera smo se družili ob glasbi narodnozabavnega ansambla.

Tridnevni posvet je bil zanimiv za vse udeležence. Slušatelji smo se lahko poučili o zanimivih temah, folklorne, dramske in pevske sekcije društev, so obogatena za nova znanja. Letošnji posvet je organiziralo Slovensko kulturno in športno društvo Bled Essen pod vodstvom predsednika Antona Špilerja. Glavni koordinator posveta je bil g. Jože Pahič s pomočjo g. Rudija Zdovca. Vse pohvale gredo tudi članicam društva Bled Essen, ki so poskrbele za odlično pecivo!

Besedilo in foto: Vesna Vukšinič Zmaić

Svetovni virtuozi na orglah

Nathan Laube v Sloveniji

Nathan Laube, komaj 24-letni organist, je bil letos imenovan za profesorja na ugledni ameriški Akademiji za glasbo Eastman v Rochestru v New Yorku, hkrati je »artist in residence« Ameriške katedrale v Parizu v Franciji. Koncertira s številnimi orkestri na najslavnejših prizoriščih Amerike in Evrope, zadnja leta pa je večkrat »featured artist« na najpomembnejših dogodkih ameriškega krovnega društva American Guild of Organists.

Zvezda med mladimi klasičnimi glasbeniki Nathan Laube ima slovenske korenine, mati je v Združenih državah Amerike rojena Slovenka družini, ki je 1945. leta morala zapustiti domovino.

Slovenijo je obiskal nekajkrat, že leta 2004, ko se je predstavil na mednarodnem festivalu Orglarski dan v Ljubljani; novembra 2012 pa je velikodušno podaril »masterclass« za mlade slovenske glasbenike v Zavodu sv. Stanislava, s tem pa navdušil mladino in profesorje.

Letos pa nam je v ponos, da ga smemo predstaviti širši Sloveniji, predvsem kot slavnega koncertanta.

Nathan Laube je kot koncertant sicer ekskluzivno vezan na elitno ameriško umetniško agenturo Karen McFarlane Artists, Inc., vendar se je iz spoštovanja, ljubezni in zahvale do domovine prednikov s svojo agencijo dogovoril za izjemo. Svoj odnos do Slovenije je Nathan Laube ganljivo izrazil na FB na Thanksgiving day, 2012, ko je svojo pot v Slovenijo doživel kot duhovno vračanje svojih babic in dedkov skozi Ljubelj vse do Ljubljane in uršulinske cerkve, kjer sta njegovi babici še kot dekleti peli pri zboru.

Družina Nathana Laubeja je v Čikagu in Clevelandu že vsa desetletja pred njegovim rojstvom pomagala graditi slovensko skupnost v ZDA. Njegov obisk je zelo dragocen ne le v glasbenem smislu, marveč tudi z vidika kulturnega povezovanja Slovencev v domovini in izven nje. S koncerti na kakovostnih glasbilih se bo Nathan Laube izvrstno predstavil v domovini, ki sme nanj biti ponosna.

Besedilo in foto: univ. doc. Dalibor Miklavčič
in Pavlinka K. Kocmur

Virtuozi slovenski organist iz ZDA

Nathan J. Laube Samostojni recital in masterclass

Petek, 10. maja, ob 19.30 – Cerkev Marijinega oznanjenja, Adergas
Nedelja, 12. maja, ob 19.30 – Cerkev sv. Frančiška Asiškega, Černetova
ul. 20, Ljubljana Šiška

Lepo vabljeni!

V organizaciji Izseljenskega društva Slovenija v svetu in Glasbene šole Zavoda sv. Stanislava. S podporo Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

»Lepo je imeti dve domovini«

Luka Somoza Osterc, argentinskih korenin po očetu in slovenskih po mami, je študij opernega petja opravil v opernem gledališču Teatro Colón v Buenos Airesu. Že kot otrok je z mamo rad zahajal v opero in se pri štirinajstih odločil, da bo postal operni pevec. Leta 2011 se je preselil v Slovenijo, kjer se je preizkusil na pevskih avdicijah. Poje v operi, pri sv. mašah, na porokah, začel pa je tudi s samostojnimi koncerti. Rad bi dobil delo v opernem zboru. Luka pravi, da Argentine ne pogoša. V Sloveniji, ki jo doživlja kot mirno in varno deželo, se počuti doma, svojo glasbeno pot pa bo iskal v Evropi. V začetku aprila smo mu z veseljem pomagali pri organizaciji prvega samostojnega koncerta v Polhovem Gradcu.

Operni pevec in argentinski Slovenec Luka Somoza Osterc se je leta 2011 preselil v Slovenijo

Na večeru samospevov sta nas v Polhograjski graščini glasbeno razvajala in navduševala baritonist Lucas (ali kar Luka) Somoza Osterc in Vladimir Mlinarič, hrvaško-slovenski pianist in pedagog. Za Lukom je sicer že nekaj opernih nastopov, v Polhovem Gradcu, rodnem kraju

svoje prababice, pa se je prvič predstavil na samostojnem koncertu. Glasbenika sta nas preko koncerta popeljala skozi dela Vincenza Bellinija, Francesca Paula Tostija, Maurica Ravela, Carlosa Guastavina in skozi samospeve slovenskih skladateljev Kamila Maška, Antona Lajovica, Benjamina Ipavca, Davorina Jenka in Lucijana Marije Škerjanca. Po uvodnih samospevih, ki so ogreli tako izvajalca kot poslušalce, nas je Luka nagovoril s prijetnim »slovensko-argentinskim naglasom«. Lukovi uvodi v pesmi, ki jih je podajal skozi nastop, so bili kratki, simpatični in iskreni – v njih je izrazil, kako bo zvenela posamezna pesem in kaj ob tem sam doživlja. Poleg dobrega petja, ki mu poslušalec z užitkom prisluhne, je Luka zanimivo tudi gledati. Njegova mimika obraza in telesa je izrazita – od prešernega nasmeha, iskrivega pogleda, otožnega izraza, do roke, ki samo nakazuje, ali telesa, s katerim poudari vlogo, ki jo poje. Čudovita je bila njegova izvedba njemu priljubljenega italijanskega skladatelja Toscija »La serenata«, podoknica ljubljene deklice, pa argentinski samospevi, ki jih kot otrok dveh domovin Luka posebej občuteno odpoje. Ob Lukovi izvedbi pesmi »Pod oknom« in »Strunam« na besedilo Franceta Prešerna me je ganilo, kako zelo se je pevec sposoben vživeti v besedilo in z njim nagovoriti poslušalca – ne samo z glasom, ampak predvsem z besedilom. Koncert je popestril simpatičen pogovor s pevcem, ki ga je vodila Damjana Kern. Ob koncu večera je bilo ganljivo Lukovo srečanje z nepoznanimi sorodniki, ki so prisluhnili koncertu, tako da so njegove »Kje so tiste stezice« zvenele še bolj milo in prepričljivo.

Besedilo: Mihela Zaveljcina

Foto: Rafaelova družba

Osterc se je kot pevec sposoben vživeti v besedilo in nagovoriti poslušalca

Obisk v Bosni in Hercegovini

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel se je aprila mudila na obisku v Bosni in Hercegovini, kjer se je srečala z županom Tuzle gospodom Jasminom Imamovićem ter predsedujočim Tuzlanskega kantona gospodom Slađanom Ilićem.

Udeležila se je odprtja razstave likovne sekcije in proslave ob 20. obletnici delovanja društva v Tuzli. Prav tako se je ministrica srečala s predsednikom Doma Narodov Parlamenta FBiH Radojem Vidovićem in je obiskala prostore Slovenskega društva Cankar Sarajevo in s predstavniki slovenskih društev iz FBiH (Zenica, Kakanj, Breza, Vitez) ter se udeležila proslave ob 20. obletnici Slovenskega društva Ivan Cankar Sarajevo.

Srečanje med ministrico Tino Komel in županom Tuzle Jasminom Imamovićem ter predsedujočim kantona Slađanom Ilićem

Ministrica s predstavnico slovenske skupnosti iz Varaždina in predstavnikoma Varaždinske županije

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel se je nedavno v prostorih Urada srečala s predsednico Sveta slovenske narodne manjšine Varaždinske županije in podpredsednico Slovenskega kulturnega društva Nagelj gospo Barbaro Antolić-Vupora in namestnikom župana Varaždinske županije gospodom Milanom Pavlekovićem. Sestanka se je udeležil tudi županijski načelnik za šolstvo gospod Miroslav Huđek.

Gospa Tina Komel je sogovornikom predstavila prizadevanja Urada za krepitev sodelovanja slovenskih skupnosti v zamejstvu z matično domovino. Gostje so ji predstavili delovanje in načrtovane aktivnosti tamkajšnje slovenske skupnosti.

Gostje iz Varaždina so predstavili delovanje slovenske skupnosti

Ministrica in državni sekretar s člani Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Predsednik Komisije poslanec Danijel Krivec in prisotni člani Komisije so izrazil prepričanje, da bo dobro sodelovanje potekalo tudi v bodoče.

Ministrica Tina Komel in državni sekretar dr. Boris Jesih sta se pred kratkim na Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu sestala s predsednikom in člani Komisije Državnega zbora za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Ministrica je Komisijo informirala o nedavnih srečanjih s predstavniki slovenskih skupnosti v zamejstvu. Poudarila je skupne cilje na področju sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu in predstavila nekaj možnosti v smeri krepitve tega sodelovanja.

Predsednik Komisije poslanec Danijel Krivec je predstavil delo in pristojnosti Komisije in ministrico povabil v Državni zbor na letošnje Vseslovensko srečanje. Ministrica in člani Komisije so se strinjali, da se bodo po potrebi še srečevali.

Vir: Urad

Srečanje med predstavniki Urada in Komisije je bilo delavno

VAJE IZ SEDENJA TEATRA ŠENTJANŽ

V tolmunih »normalne« družbene shizofrenije

V Šentjanžu v Rožu je Teater Šentjanž nedavno krstno uprizoril gledališko predstavo Vaje iz sedenja (Sitzübungen). Besedilo je izpod peresa Alenke Hain, ki je tudi režiserka predstave.

Nadja Wieser, Jani Müller in Miro Müller, Foto: H. Weiss

Po petkovi premieri so Vaje iz sedenja ponovili še v soboto in nedeljo, za tiste, ki pa tokrat niso mogli priti, bodo predstavo ponovili še enkrat 8. maja ob 20. uri, prav tako v centru k & k.

Teater Šentjanž, ki je zrasel iz najmlajših gledališčnikov SPD Šentjanž, je nedvomno ena izmed najsočnejših gledaliških skupin zadnjih let pri nas na Koroškem, sooča pa se s problemom, ki tare vse obetavne kulturne skupine

med koroškimi Slovenci, ki gradijo na mladincih. V nekem življenjskem obdobju – navadno po maturi – so pred vrati spremembe, ki so za mladince in mladinko pomembne, saj gre za prihodnost njunega izobraževanja in poklica, za domačo kulturno skupino pa pomenijo bolečo zarezo, ko izgubi prizadevno članico ali člana uspešne skupine.

Kako velikega pomena je vsak posameznik, je mogoče razbrati iz tega, da so trije igralci pokazali v Šentjanžu dovršeno, brezhibno predstavo.

Vsebinsko so na odru v plazovih knjig med drugim tematizirali kulturne predsodke kot sovraštvo do versko in kulturno drugačnih, človeško okrutnost, sovraštvo in zaničevanje žensk. Izrodki človekovega občutka večvrednosti, ki so stalnice naše ožje, pa evropske in celotne človeške zgodovine. Del rdeče niti »strah je orožje, vzemi ga v roke« smo lahko prebrali v gledališkem listu z besedami Georgea W. Busha (21. 1. 2000) »... vedno nam je grozila nevarnost, a smo vedeli, kdo so oni. Bili so oni proti nam in jasno je bilo, kdo so oni. Danes nismo več prepričani, kdo so oni, vemo pa, da nekje so ...«

Orožje pa je tudi knjiga in pesem ali nacionalnost in vera.

Besedilo: Emanuel Polanšek
www.novice.at

Gledališke iskrice

Ko se v šentjanškem gledališkem brlogu lotijo novega projekta, še posebej, ko to počnejo na klaviaturi ter po napevu Alenke Hain, se nam zanesljivo že po nekaj tednih obeta znova gledališko presenečenje z odrskih desk šentjanškega k & k centra. Pričakovanja in radovednost so izčrpno potešili tudi s predstavo Vaje iz sedenja – še več, presegli so jih. Po temeljiti presoji je razlogov za izredno uspešnost gledaliških zaletov Teatra Šentjanž najti za celo pest.

Najprej velja omeniti, da se pri Teatru Šentjanž srečujemo z gledališko skupino, ki se je od mladih nog z leti in ducatom odrskih izzivov dokopala do ravni, ki ji omogoča verodostojno in igralsko suvereno uprizarjati predvsem zahtevnejše predstave, še posebej tudi take onkraj klasičnega standardnega gledališkega reja. Jani Müller, Nadja Wieser in Miro Müller so to pokazali s svojo sijajno igro. Naslednja stalnica utripanja Teatra Šentjanž je

režiserka Alenka Hain, ki je vedno pogostejše tudi avtorica gledališkega besedila. Mešanica strokovne režiserske zanesljivosti in precizno izoblikovanega čuta za izbiro in formuliranje žgočih tem izpod navideznega površja človeka in družbe, v povezavi s temeljitim poznanjem tima in njegovih sposobnosti, je nedvomno pikica na i, ki Teater Šentjanž izmika množični nevidnosti in ga dela prepoznavnega čisto spredaj z redkimi, kakršen je pri nas še Štikar-

jev Teater Zora. Vaje iz sedenja v prenesenem smislu ali še ena pikica na svetlikajoči se i pa so tudi dragocena prizadevanja iz ozadja. Negrešljivo organizacijsko deblo, na katerem sloni in se okrog njega kvišku vzpenja Teater Šentjanž je Martin Moschitz s svojim timom in miselno širino centra k & k.

Besedilo: Emanuel Polanšek
www.novice.at

IDRIJA

RUDARSKO MESTO

MESTNI MUZEJ IDRIJA IMA NA GRADU GEWERKENEGG PROSTORE, JAVNOSTI PA JE NA OGLED OSREDNJA STALNA RAZSTAVA PET STOLETIJ RUDNIKA ŽIVEGA SREBRA IN MESTA IDRIJE, NA KATERI JE PRIKAZAN POLTISOČLETNI RAZVOJ RUDNIKA V PODZEMLJU IN VZPOREDNO Z NJIM RAST MESTA NA POVRŠINI. NA RAZSTAVI SO PREDSTAVLJENI TEHNOLOŠKI PROCESI, ZGODOVINSKI DOGODKI, ŽIVLJENJSKE ZGODBE IN USODE.